

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/863/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

353/2014. (XII. 18.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos¹ panasza alapján indult eljárásban** a 2014. december 18-án megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

I.

A panaszos postai úton 2013. december 17-én a Testület formanyomtatványát kitöltve terjesztette elő beadványát, amelyben egy 2013. december 10-én foganatosított rendőri intézkedést sérelmezett.

A beadvány szerint a panaszos fenti napon a * szám előtt foganatosított előállítását, és a rendőri intézkedés szakszerűtlenségét kifogásolja, a következők miatt.

A panasz szerint a panaszost a Budapesti Rendőr-főkapitányság * Rendőrkapitányságára előállították, de nem közölték vele, hogy egyáltalán mivel vádolják, miért szükséges ez az intézkedés. A panaszos sérelmezi azt is, hogy az ügy másik résztvevőjét (Z. .M.) miért nem állították elő, aki egy cserbenhagyásos gázolási kísérlet elkövetője volt, ráadásul a rendőrséget valótlan, rágalmazó állításokkal hívta ki, feldúlva ezzel nyugodt, jogkövető kétgyermekes családjuk és hozzátartozóik hétköznapját.

A panaszos az ügy szempontjából lényeges tények és történések részletes leírását mellékelte a nyomtatványhoz.

¹ Az Rtv. 93.§. (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük

A részletes leírás szerint a panaszos és párja gyermekeikkel 2013. december 10-én kiköltöztek albérletükből, amelyben bő egy évig laktak, mivel saját családi házba költöztek. A pakolásban a családja segédkezett nekik; a később kialakult eseményeknél jelen volt a panaszos, a panaszos párja (továbbiakban: F. R.), a panaszos bátyja, (B.M.), a panaszos édesanyja, (B. T.) és az ingatlan tulajdonosa, Z.M.. Az incidensben a gépjárműveik, egy fehér * (a panaszos autója), egy ezüst Opel (a panaszos szüleinek autója), továbbá egy Ford * (a tulajdonos autója) is érintettek voltak.

A lakásból való kiköltözés a vége felé közeledett, az üres lakás takarításának utolsó lépései zajlottak, amikor a korábban megbeszélteknek megfelelően felhívták telefonon a tulajdonost, hogy 13 órára jöjjön a lakásba, hogy azt átadhassák és rendezzék az anyagiakat. 12 óra 45 perckor a tulajdonos megérkezett, eközben a panaszos és családja lent az udvaron pakolták a teherautóra az utolsó bútordarabokat. A tulajdonos átnézte a lakást, a konyhabútort, a konyhai gépeket, mindent rendben talált. Mialatt a panaszosék az utolsó dobozokat pakolták, a tulajdonos fel-le járkált az udvar és a lakás között a mérőóra-állások feljegyzése miatt, és elkérte a lakáskulcsokat, valamint a kapu távirányítóját, amiket gyanútlanul oda is adtak neki, mivel semmi jel nem utalt arra, hogy bármi probléma lenne.

13 óra 10 perckor a család már az utcán álló személyautójukba ült be, a panaszos pedig a két gyermeke gyerekülését kötötte be, amikor a tulaj kinyitotta a távirányítású kaput, hogy ki tudjanak állni az udvaron lévő teherautóval, amiben a személyes tárgyaik voltak. A teherautó felé sétálva a panaszos a kapuban álló tulajdonoshoz fordult, hogy akkor rendezzék az anyagiakat, ugyanis a 2012. december 1-jei beköltözésükkor kifizetett kaució (2x80.000 Ft) utolsó havi rezsidíjakkal csökkentett fennmaradó része (~70.000 Ft) még visszajárt a panaszosnak, hiszen semmilyen körülmény nem indokolta a kaució elvesztését.

A tulajdonos válasza az volt, hogy nem ad vissza semmilyen pénzt, mert a beköltözés előtt felszereltetett egy 80.000 Ft értékű riasztót, illetve egy év előtt felmondták az albérletet. A panaszos elmondta, hogy a riasztóhoz semmi közük, az még mindig az ő lakásának a része, nem az övék, és különben is, hogy lehet ilyesmire hivatkozni egy kaució visszafizetésére kapcsán, ami jogosan visszajár a bérlőnek. Az egy évnél korábbi felmondással kapcsolatban pedig megjegyezte a panaszos, hogy 2012. december 1-jén költöztek be, és a kiköltözés napja 2013. december 10-e, ami akárhogy is nézik, az több, mint egy év.

A tulajdonos azt mondta, hogy mivel már egy hónappal előtte jelezték felé, hogy december 10-én szeretnének kiköltözni, ezért számára ez egy éven belüli felmondásnak minősül. A panaszos szerint még a beköltözésükkor szóban megállapodtak erről, hogy akármelyik fél szeretné felbontani a bérleti szerződést, azt a másik félnek 1 hónappal előtte jelzi. (A panaszos itt megjegyzi, hogy a tulaj semmiféle írásos szerződést nem volt hajlandó készíteni a beköltözésükkor, arra hivatkozva, hogy nem kíván adózni, az ebből befolyó havi 80.000 Ft-os extra jövedelemből, egyedül a kaució (2x80.000 Ft) átvételéről volt hajlandó átvételi elismervényt írni, amelyet az aláírásával és személyigazolvány számával ellátott.)

A tulajdonos ezután elindult az utcán a kocsija felé, hogy elhagyja a helyszínt, miközben a panaszos felemelt hangon kérte, hogy adja vissza a jogosan járó pénzüket, és hogy mégis hogy képzeli, hogy ezt csak így megteheti. A tulajdonos ennek ellenére csak ment az autója felé, a panaszos ment mögötte, próbálta szavakkal megállásra bírni, hogy ezt azért beszéljék meg. Erre a válasz az volt, hogy nincs pénze és kész. A panaszos erre akként reagált, hogy nem érdekli, hogy van-e pénze, akkor is adja vissza, ami őket illet. A tulajdonos eddigre a kocsijához ért, beült és elindult, hogy elhagyja a helyszínt.

A panaszos ekkor – a szituáció iránti tehetetlenségétől felindulva – a mellőle elhajtó autó felé rúgott egyet, aminek következtében a kocsiban bal első ajtajának közepén keletkezett egy gumi nyom, amit a cipő okozott. (Ez – mint utólag kiderült – csak egy enyhe felületi nyom volt, ami pusztán kézzel eltávolítható a felületről, tehát a gépkocsiban anyagi kár nem keletkezett.) A tulaj a kocsijával elhajtott a helyszínről. A panaszos és családja tanácstalanul álltak a kapuban, nem akarták elhinni, ami történt.

13 óra 20 perckor a kapuban állva a panaszos észrevette, hogy a tulajdonos 3-4 házzal arrébb áll a kocsijával az út szélén, orral feléjük, ment egy kört a háztömb körül és várta, hogy elmennek-e. A panaszos az út szélén elindult a kocsija felé, lehúzódva az út jobb szélé felé. Körülbelül 4 méterre lehetett a tulaj autójától, mire ő beindította azt, és nagy gázzal elindult a panaszos családja irányába. Ahogy a mellette elhúzó autó után fordult, a panaszos látta, hogy a bátyja kinn áll a kapu előtt az úttesten, arccal a száguldó autó felé. (A testvére azért állt oda, hogy lássa a panaszost.)

A panaszos bátyja, miután érzékelte, hogy a tulajnak esze ágában sincs megállni annak ellenére, hogy ő az út közepén áll, balra tett egy lépést, hogy kitérjen az érkező autó elől. A tulajdonos ezzel egyidőben az utolsó pillanatban balra rántotta a kormányt, így „csak” a jobb oldali tükre találta telibe a panaszos bátyjának a csípőjét, a lábszárát pedig végigdörzsölte a kocsiban jobb első és hátsó ajtaja. A tulaj a kocsiban hirtelen balra rántása közben félig felhajtott a kapu előtti járdára is, ahol pont a panaszos párja állt a féléves gyermeküket tartva, és csak centimétereken múlt, hogy őket nem ütötte el. Mindezek után a tulaj megállás nélkül elhajtott a helyszínről, kimerítve ezzel a cserbenhagyás vétségét.

Látva a történeteket, a panaszos visszaszaladt a családjához a ház elé és azonnal hívta a rendőrséget, ahol bejelentette a gázolási kísérlet tényét, és hogy a tulaj elhajtott a helyszínről, hátra hagyva az esteleges sérültet. A bejelentés során megadta a tulaj nevét (Z. M.), valamint az autójának a típusát. A telefonban azt felelték, hogy azonnal küldenek egy járőrautót. Ezt követően a teherautóval előrébb álltak annyira, hogy a kapu ne csukódjon be, mert nem tudtak volna kijutni, ugyanis a távirányítót már elvitte a tulaj.

A rendőrökre várva a panaszos újból észrevette, hogy az utca végén megint ott áll a tulaj autója. A panaszos reménykedett, hogy meg tudja mutatni a járőröknek, azonban még a rendőrök kiérkezése előtt látta, ahogy a tulaj megfordult a kocsijával és az ellenkező irányba elhajtott.

Ahogy megérkeztek a rendőrök, a másik irányból (T. F. utca felől) megjelent a tulajdonos is, gyalogosan. Kiderült, hogy ő is kihívta a rendőrséget, amit jelenlétükben azzal indokolt, hogy a panaszosok letörték a kocsijának mindkét tükrét, berúgták az ajtaját és szét akarták verni a lakását, a riasztóját. Ezután olyat is mondott, hogy nem akarták elhagyni a lakást. Tehát csupa szemenszedett hazugságot, ami a panaszos álláspontja szerint megfelel a hatóság félrevezetésének is. A panaszos szerint meglehetősen életszerűtlen, hogy egy törvénytisztelő, kiváló egzisztenciával rendelkező, légynek sem ártó állampolgár, aki egy éven keresztül az utolsó percig probléma nélkül fizeti az albérlet összes költségét, a két gyermeke, a párja, a szülei és testvére és anyósa jelenlétében szét akarja verni azt a lakást, amit sajátjukként szeretett az elmúlt bő egy évben. Mindezt úgy, hogy a lakás gyönyörűen feltakarítva átadásra került, az összes holmijuk az udvaron álló teherautóba pakolva indulásra készen állt, az egész családdal együtt, amikor kirobbant ez a feszültség, a jogosan visszajáró pénz visszafizetésének megtagadása miatt.

A „letört tükrök” (amiből a jobboldali eltalálta a panaszos testvéreinek csípőjét) érdekes módon gyönyörűen a helyükön voltak, a bal oldali tükörhöz senki és semmi nem ért, a bal első ajtón lévő gumi nyom pedig az első elhajtáskor keletkezett. A helyszínrre kiérkező rendőrök külön-külön meghallgattak mindenkit, szemrevételezéssel megállapították, hogy a lakás érintetlen állapotban van, a riasztó is a helyén, az autó tükrei sem voltak letörve, tehát megalapozatlan volt a tulaj fentebb részletezett állítása, amivel a rendőröket a helyszínrre hívta.

Ezután már két külön ügyként kezelték a panaszos által elkövetett autó utáni rúgást, valamint a panaszos bátyjának sérelmére elkövetett közlekedési veszélyeztetést. Egy közlekedési járóautó is érkezett két közlekedési rendőrrel, akiket szintén tájékoztattak a történetekről. A rendőrök elvégezték a helyszínelést. Az egyes események felmérésre és rekonstrukcióra kerültek, fénykép készült a tulaj autójának helyzeteiről, a rúgás pillanatáról, az elütés pillanatáról, az ajtón látható gumi nyomról, a helyszínről.

A közlekedési rendőrök közölték, hogy a panaszosnak és bátyjának írásban is vallomást kell tenniük, de ezt megtehetik egy későbbi időpontban is, védő jelenlétében. A rendőrök a későbbi időpontot javasolták, amely a helyszínen megírt kérvény aláírásával vált lehetővé. Ugyanakkor a tulajdonostól a panaszos tudomása szerint ilyet nem kértek, ő csak félrevonultan várakozott és telefonált a többórás procedúra alatt. Ezzel szemben a panaszos két kisgyermeké több mint 2,5 órája az utcán és az autóban, +5°C körüli hőmérsékletben várakoztak étlen-szomjan, WC-zési lehetőség nélkül, mivel a lakásba már nem mehettek vissza, illetve a helyszínt sem hagyhatták el, hiszen a rendőrök elvették az igazolványaikat.

15 óra 45 perckor, a helyszínelés végeztével a panaszos családja szabadon távozhatott a helyszínről, azonban a panaszost előállították a * kerületi rendőrkapitányságra. A panaszos körülbelül 1 órát töltött a fogdában, majd szabadon távozhatott, de tájékoztatták, hogy egy későbbi időpontban még behívják. A rendőrök azt sem mondták el, hogy miért állították elő, vagy mivel vádolják. A panaszos azt is kifogásolja, hogy a másik felet miért nem állították elő a rendőrkapitányságra, hiszen egy cserbenhagyásos gázolási kísérlet elkövetője volt, nem beszélve a valótlan állításairól, amivel kihívta a rendőröket.

A panaszos beadványa végén felsorolta azon bizonyítékait, amelyek alátámasztják, hogy több mint egy évig havidíj és rezszi megfizetése ellenében használták a Z. M. lakását, illetve a tulajdonos hogyan kívánt kibújni a jövedelemadó fizetési kötelezettsége alól, mivel azonban ezek a sérelmezett előállítással kapcsolatban nem relevánsak, ezért részletes ismertetésüktől a Testület eltekint.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az ORFK Ellenőrzési Szolgálatán keresztül a Budapesti Rendőr-főkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1) A Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) *. kerületi Rendőrkapitányság Rendészeti Osztályának vezetője parancsnoki kivizsgálásában 2014. január 30-án az alábbi megállapításokat tette a kapitányságvezető felé.

A 2013. december 10-én foganatosított rendőri intézkedést a BRFK * kerületi Rendőrkapitányság (továbbiakban: illetékes rendőrkapitányság) állományába tartozó B. B. r. főtörzsőrmester és K. G. pr. r. őrmester hajtották végre.

A fenti napon készenléti csoportvezetői szolgálatot D. S. r. főhadnagy látta el.

Az intézkedés kezdő időpontja 13 óra 35 perc volt. Az intézkedésre a BRFK Központi Ügyelet, Dél-Pesti Régióközpont címküldése alapján került sor. A Központi Ügyelet felé az ügyben érintett Z. M. 13 óra 23 perckor tett lakossági bejelentést, és kért rendőri intézkedést. Az ügyeleti küldés leírás másolati példányát jelentéshez mellékelték.

A helyszínre az * forgalmi rendszámú rendőri jelleggel ellátott szolgálati gépjárművel Pesterzsébet-122 hívónévvel szolgálatban lévő B. B. r. főtörzsőrmester és K. G. próbaidős r. őrmester jelent meg, és folytatta le az intézkedést. Szolgálatukat a 3160303, 3160307 számú EDR kézi rádiókkal látták el. B. B. r. főtörzsőrmester szolgálatát az ARDJ-0767 sorozatszámú, Dräger-6810 típusú alkoholeszterrel látta el, melyben 15 óra 28 perc időponttal passzív üzemmódban negatív eredmény volt tapasztalható.

Az intézkedés során a helyszínre a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály (továbbiakban: KLFO) állományától baleseti helyszínelőt kértek, akik 15 óra 35 perckor G. Cs. r. főtörzsőrmester vezetésével az * forgalmi rendszámú rendőri jelleggel ellátott szolgálati gépjárművel érkeztek ki. A baleseti helyszínelő helyszínre kérésének oka közúti veszélyeztetés, vagy esetleg más közúti bűncselekmény kérdésének vizsgálata volt.

Az intézkedés során a panaszost előállították az illetékes rendőrkapitányság épületébe, bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt. Ezt követően 16 óra 12 perckor 17 óra 15 percig előállító helyiségben került elhelyezésre, a befogadást P. I. pr. r. őrmester hajtotta végre. A panaszos személyes szabadság korlátozása az előállító helyiségből történő szabadítással egyidőben véget ért.

A Testület kérdéseit a következőként válaszolta meg az illetékes rendőri szerv.

A rendőri fellépés előzményére vonatkozóan a kivizsgálás megállapította, hogy az esetről szóló küldés leírása szerint Z. M., 2013. december 10-én 13 óra 23 perckor segélyhívás (112) módon, 302409467 telefonszámról tett bejelentést a BRFK ügyeletére, miszerint *. helyen az albérlői most költöznek ki és a kábeleket letépik, és szétverik az ajtaját. A panaszos rendőrség felé tett bejelentéséről nincs a hatóságnak tudomása, feltehetően nem vagy csak Z. M. bejelentését követően tett bejelentést, melyről külön feljegyzést a Központi Ügyelet nem készített.

Az ügyben az érintett Z. M., a panaszos, a panaszos párja és bátyja került meghallgatásra, mely a rendőri jelentésben rögzítésre került.

Az előállításra az 1994. évi XXXIV. törvény 33.§. (2) bekezdés b) pontja alapján, bűncselekmény – a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 339. § (1) bekezdés alapján garázdaság bűncselekmény elkövetésének – gyanúja miatt került sor. A bejelentő Z. M. a baleseti helyszínelő részére átadásra került, vele szemben a továbbiakban az illetékes rendőrkapitányság nem intézkedett.

Az előállítás során kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor, a személyes szabadság korlátozása az intézkedés kezdetétől az előállító helyiségből történő szabadításig, 17 óra 15 percre tartott. A helyszíni intézkedés befejezésének pontos ideje a rendelkezésre álló iratokból nem megállapítható, 15 óra 35 perc a baleseti helyszínelő kiérkezése, majd 16 óra 12 perc a panaszos előállító helyiségben történő befogadásának időpontja. A panaszost 17 óra 15 perccel szabadították, az előállítás során bünyogi előadó általi meghallgatására nem került sor. A készenléti csoportvezetője – mérlegelést követően – leterheltség miatt a panaszos szabadítása mellett döntött, mert a panaszos más cselekmények végrehajtása miatt belátható időn belüli meghallgatása nem volt biztosított, további várakozás pedig a személyes szabadság korlátozásának indokolatlan elhúzódását eredményezte volna.

Z.M.-mel kapcsolatban igazoltatásra, priorálásra került sor. Tekintettel arra, hogy a közlekedési bűncselekmények köre a KLFO illetékességébe tartozik, a további intézkedéseket a baleseti helyszínelő kollégák folytatták le, végül előállítására nem került sor.

Az intézkedés a panaszos hozzátartozóira csak a jelentésben megnevezett személyek meghallgatására és igazoltatására terjed ki, velük szemben további rendőri intézkedésre nem került sor. Az intézkedő kollégák (B. B. r. főörzsőrmester kiegészítő jelentése alapján) ezt a panaszos kérdésére el is mondták, hogy ők személyes szabadságukban korlátozva nincsenek.

Az illetékes rendőrkapitányság az esettel kapcsolatban megkereséssel élt a Közlekedésrendészeti Főosztály felé, és telefonos felvilágosítás (S. G. r. százados) során megállapítást nyert, hogy a KLFO, Közlekedés-baleseti Osztály, Vizsgálati Alosztályán Z. M. által elkövetett közúti bűncselekmény kérdésében eljárás indult, mely feljelentés kiegészítést követően elutasításra került. G. Cs. r. főörzsőrmester baleseti helyszínelő által készített jelentés másolati példánya hivatalos úton megkérésre került: a jegyzőkönyv és a személyek meghallgatásáról készült jelentés másolati példányát mellékelték, amelyek tartalmát a Testület jelen állásfoglalás II/ 6. és 7. a) és b) pontjaiban ismerteti.

Az esettel kapcsolatban készült jelentés 01200/4699/2013. bü számon iktatásra került, és a Btk. 339. §. (1) bekezdésbe ütköző garázdaság bűncselekmény megvalósulásának céljából is vizsgálat indult, K. Gy. r. őrnagy előadó által.

Az esettel kapcsolatban az intézkedő B. B. r. főörzsőrmestert a Testület megkeresésében meghatározott kérdések alapján kiegészítő jelentés írására utasították, K. G. pr. r. őrmestert pedig szóban meghallgatták, tekintettel arra, hogy önálló intézkedésre nem jogosult próbaidős állomány tagja. A szóban meghallgatott pr. r. őrmester B. B. r. főörzsőrmester jelentésével egybehangzó, azt megerősíti. Az erről jelentést a rendőri szerv mellékelte, amelyeket a Testület jelen állásfoglalás II/5. pontjaiban ismertet.

Az osztályvezető szakmai álláspontja szerint B. B. r. főörzsőrmester és K. G. pr. r. őrmester által foganatosított rendőri intézkedés jog- és szakszerűen került végrehajtásra, abban részrehajlást vagy elfogultságot nem állapítottak meg. A panaszos előállítása indokolt volt, előállító helyiségben történő elhelyezése jogszabályi kötelezettség alapján történt. Az intézkedés teljese időtartama a szükséges rendőri teendőkkel arányban állt, a helyszíni intézkedés elhúzódásának oka a baleseti helyszínelő kiérkezésének megvárása volt.

Az esettel kapcsolatban így fegyelmi felelősséget nem állapítottak meg.

2) A BRFK-n felvett bejelentésről készült küldési leírás a következőket rögzítette.

A bejelentést T. S. r. törzsőrmester rögzítette. A 112-es segélyhívóra 13 óra 44 perckor tett bejelentés szerint Z. M. azért kért segítséget, mert a * számú helyen az albérloi most költöznek ki és a kábeleket letépi, és szétverik az ajtaját.

A küldési napló rögzítette, hogy 5 főt küldtek a helyszínre, a KFLO a helyszíni szemlét lefolytatta, majd 1 fő előállításra került garázdaság miatt.

3) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost 13 óra 35 perckor vonták intézkedés alá, és vele szemben az Rtv. 29.§ (1) bekezdés alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdés alapján – mint személyi szabadságban korlátozott személyt – átvizsgálták, illetve az Rtv. 33. § (2) bekezdés b) pontja alapján, mint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt, előállították. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. A jelentést az intézkedést fogatosító B. B. r. főtörzsőrmester és K. G. pr. r. őrmester írta alá.

Az intézkedés alapjául szolgáló eseményt a jelentés a következőként rögzíti.

A rendőrök a fenti napon és időben az ügyeletvezető utasítására megjelentek a Budapest *szám előtt, mivel onnan bejelentés érkezett.

A helyszínen a bejelentő Z. M. fogadta őket, (A bejelentő adatai szerepelnek a jelentésben.) aki a következőket mondta el. 2012. december 1-jei dátummal kiadta albérletbe a B. családnak a fenti cím alatt található 4 lakásos társasház egyik lakását. A panaszosnak és feleségének, valamint három gyermeküknek. (A panaszos és felesége adatai is szerepelnek a jelentésben.) A család 2013 novemberében közölte vele, hogy felmondják az albérletet és szóban abban egyeztek meg, hogy a fenti napon 13 órakor költöznek ki. A B. család a megadott időben valóban kiköltözött. A bejelentő átadott nekik egy részletes listát a fennmaradó rezsidíjról, bérleti díjról, majd közölte velük, hogy mivel egy éven belül felmondták az albérletet, a kaució fennmaradó részét– kb. 70 000 Ft-ot– nem adja vissza. Ebből veszekedés, kiabálás lett, a panaszos azzal fenyegetőzött, hogy betöri a lakás ajtaját, ablakait, illetve, hogy letépi a riasztó szirénáját a falról. Mivel megijedt, beült a Ford típusú személygépkocsijába, majd elhajtott a helyszínről. Ezt követően telefonon értesítette a rendőrséget, majd visszament a helyszín közelébe és leparkolt a K. utca 101. szám előtt. A rendőrség kiérkezése előtt gyalogosan elindult a kocsija felé a panaszos, de ő nem várta meg, hogy odaérjen, beindította az autót, és elindult vele a * utca irányába. Amikor elhaladt a panaszos mellett, a férfi egy alkalommal a személygépkocsi bal első ajtajába rúgott. A bejelentő nem állt meg, tovább hajtott, de a K. utca 72. szám előtt egy férfi lépett ki elé, akit nem tudott kikerülni, ezért a kocsi jobb oldali tükrével megütött, mely ütéstől a tükör előrehajlott, de nem sérült meg.

Ezt követően a rendőrök igazolásra szólították fel a helyszínen tartózkodó panaszost, a panaszos, testvérét, édesanyjukat, melynek ők eleget tettek. A helyszínen tartózkodott továbbá a panaszos felesége, kinek adatait bediktálás alapján rögzítették. A panaszos a helyszínen elismerte, hogy belerúgott a bejelentő személygépkocsijába, elmondása alapján hirtelen felindulásból cselekedett, felháborította, hogy Z. M. nem hallgatja meg a fennmaradó összeggel kapcsolatban.

A panaszos testvére elmondta, hogy ő állt Z. M. kocsija elé, azzal a céllal, hogy a helyszínen tartsa, de elmondása szerint nem hirtelen lépett elé, a nő legalább már 30 méter távolságból látta őt, és ha ő nem lép felre, biztosan elüti. Elmondta továbbá, hogy sérülése nem

keletkezett, egészségügyi ellátást nem igényel. A panaszos édesanyja és felesége a panaszos testvérének elmondását támasztotta alá.

A helyszínen a rendőrök megtekintették a bejelentő gépjárművét, amelynek bal első ajtajának közepén egy enyhe horpadást, illetve egy kb. 10x10 cm méretű „gumi felrakódás” volt látható. A jármű jobb oldalán az első sárvédőtől a hátsó ajtó közepéig a karosszérián lévő porban súrlódási nyomok voltak láthatóak, melyek valószínűleg a panaszos testvérel való ütközéskor keletkeztek.

A helyszínen a személyeket illetve a személygépkocsit a KIR-ben ellenőrizték, ahol azok nem szerepeltek. Z. M.-nél alkohol szondát alkalmaztak, mely eredménye negatív lett, illetve a nyilvántartásból megállapították, hogy eltiltás hatálya alatt nem áll. A helyszínre 15 óra 35 perckor érkezett G. Cs. r. főtörzsőrmester, baleseti helyszínelő, akinek további intézkedésre a helyszínt átadták. A helyszínelő a rendőrök kérdésére elmondta, hogy az érintettek elmondása alapján a helyszínen nem megállapítható, hogy a közúti veszélyeztetés fennállt-e, illetve az sem, hogy ki volt a felelős a baleset bekövetkezéséért.

Ezt követően a panaszost bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt előállították az illetékes rendőrkapitányság épületébe, ahol panasz és sérülésmentes állapotban az ügyeletes tisztnak átadták.

A jelentés szerint az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót és igazolást kiadták, illetve az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatban a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet és a 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasításban előírt írásos tájékoztatót megkapta.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a fenti intézkedések jogszerűek, szakszerűek és arányosak voltak.

4) Az előállító helységben elhelyezett fogvatartott személyekről vezetett lista szerint a panaszos őrzését P. I. ör végezte, a panaszos 16 óra 12 perctől 17 óra 15 percig volt az előállítóban elhelyezve, élelmezést nem kért.

5) B. B. r. főtörzsőrmester 2014.január 30-án – a Testület kérdéseit megválaszolva– az alábbiakkal egészítette ki az előállítás végrehajtásáról szóló jelentését.

2013. december 10-én napján 13 óra 35 perckor került sor a rendőri intézkedésre a Bp.*. szám előtt található közterületen. A rendőrséghez a főbérő és albérő közötti vitáról érkezett bejelentés, a r. főtörzsőrmester a TIK utasítására jelent meg a helyszínen. A helyszínen elmondta a cselekmény mindkét érintettje, hogy az esettel kapcsolatban tettek bejelentést a rendőrségen, de azt, hogy először ki tett, a r. főtörzsőrmesternek nincsen tudomása.

A r. főtörzsőrmester a helyszínen tartózkodó tanúkat meghallgatta, miután az Rtv. 33.§ (2) bekezdés b) pont alapján a panaszost, mint bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt, előállította a Btk. 339. §. szerinti garázdaság vétségének elkövetése miatt. Ezt a rendőr közölte a helyszínen a panaszossal is, amelyet ő tudomásul vett. A helyszínen közlekedési helyszínelés történt, melyen jelen volt a panaszos is.

Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, az előállítás 13 óra 35 perctől tartott, az előállított személyt további intézkedésre átadta a készenléti csoportvezetőnek. (Ezért a r. főtörzsőrmesternek nincsen arról tudomása, hogy meddig tartott pontosan az

előállítás, mint ahogyan arról sincsen, hogy milyen tájékoztatást kapott a panaszos az eljárás további folyamatairól.).

A veszekedés másik érintettjét, Z. M.-et a helyszínen igazoltatták, tanúként meghallgatták.

A Testület kérdésére válaszolva a r. főörzsőrmester úgy nyilatkozott, hogy a helyszínen meghallgatott tanúk, illetve a helyszín megtekintése után nem állapította meg, hogy Z. M. bejelentése valótlan lett volna.

Mivel a helyszínen a közlekedési incidensre vonatkozó bejelentő és a panaszos testvérének elmondása ellentmondó volt, ezért a közúti közlekedési bűncselekmény elkövetésének megállapítása érdekében a r. főörzsőrmester a közlekedési kollégákat kért, akiknek a helyszínt és Z. M.-t további intézkedésre átadta. Z. M. előállítására azért nem került sor, mivel a közlekedési kollégák sem tudták közlekedési bűncselekmény elkövetését megállapítani, ezért mellőzték mind Z. M., mind a panaszos testvérének előállítását.

A panaszos a helyszínen jelezte, hogy a kiskorú gyermekei a közeli gépkocsiban tartózkodnak, ezért többször közölte vele, hogy a gyermekei, illetve édesanyja jelenlétére nincsen szükségük, ők szabadon távozhatnak.

A r. főörzsőrmester jelentésében a Testület kérdésére úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés alá vont személyeket nem ismeri, velük kapcsolatban nem áll, velük szemben elfogultság és részrehajlás nélkül intézkedett. A panaszos a helyszínen elismerte a vétség elkövetését, ezért került sor az előállítására.

6) A közúti közlekedési baleset helyszínén végzett helyszín meg szemléléséről szóló jegyzőkönyv a következőket tartalmazza.

Az irat rögzíti, hogy Z. M. a Budapest, * szám előtt szóváltásba keveredett a panaszossal és a panaszos testvérével.

Z. M. elmondása szerint ő a szóváltást követően beült a személygépkocsijába, majd elindult a T. F. utca irányába, melynek során a panaszos egy ízben megrúgta a mozgó jármű bal első ajtaját. Ezt követően Z. M. elhajtott a helyszínről, majd visszafordult, visszahajtott és megállt, azonban járművéből nem szállt ki. Ezután a panaszos gyalogosan közelített a Z. M. által vezetett jármű fele, ezért Z. M. elindult a járművel. Ezután a K. utca 72. szám előtti útszakaszon neki jobbról balra irányba a parkoló járművek közül hirtelen kilépő B. M.-t, a panaszos testvérét észlelte, aki vélhetőleg meg szeretne volna állítani, és a helyszínen tartás céljából kilépett járműve elé az útestre. Z. M. kormányozott, ezzel kikerülte a panaszos testvérét, aki a jármű jobb oldali visszapillantó tükrével érintkezett, de nem esett el. Z. M. a helyszínről elhajtott onnan kb. 100 méterre állt félre és ott várta meg rendőrség érkezését.

A panaszos és testvére szóbeli elmondása szerint a panaszos testvére kint állt a K. utca közepén és ott várta, hogy Z. M. megálljon előtte, de ő nem állt meg és ezzel arra kényszerítette őt, hogy az térjen ki az útjából és arrébb lépjen. Az esemény során személyi sérülés nem történt, anyagi kár nem keletkezett.

A jegyzőkönyv egyebekben számos adatot rögzít, így az érintett személyek és gépjármű adatait, az időjárási, látási és forgalmi viszonyokat, a baleset helyszínének leírását, a helyszínen tett intézkedéseket (meghallgatás, nyilatkozat kitöltése, alkoholszonda, fényképezés, helyszínrajz stb.). A jegyzőkönyv rögzíti, hogy az esettel kapcsolatban kívülálló

tanú nem jelentkezett, így illet nem tudott meghallgatni a baleseti helyszínelő. A járművezető és érintettek a nyilvántartóból ellenőrizték, és eltiltás hatálya alatt nem állnak. Az esemény során személyi sérülés nem történt, anyagi kár nem keletkezett.

A jegyzőkönyv szerint a szemle 15 órakor kezdődött és 16 órakor ért véget.

7) A meghallgatott személyek elmondásáról készült jegyzőkönyvek a következőket rögzítik.

a) Z. M. a balesettel kapcsolatban az alábbiakat mondta el.

A mai napon szóváltásba keveredett a panaszossal és annak testvérével. A szóváltás után beült az autójába és el akart indulni, de a panaszos utána ment és fenyegetőzött, hogy a lakásban kárt okoz, ha nem ad neki 70.000 Ft-ot. Ettől Z. M. nagyon megijedt, beindította a kocsit és elindult, majd kb fél méter megtétele után a panaszos a kocsit bal első ajtajába rúgott. Ezután Z. M. elhajtott egyenesen, de látta a tükörben, hogy a panaszos áll az úton, nem esett el, nem történt semmi baja. Z. M. ment egy kört majd megállt, hogy megnézze mi történt az autójával, visszajött az utcába és felhívta a rendőrséget. Amikor lerakta a telefont, akkor vette észre, hogy jön felé a panaszos keresztbe az úton, és kezével hadonászik. Ezután elindult, mert attól félt, hogy további kárt tesz az autóban vagy benne. Az autó sebessége kb 50 km/h volt, amikor a K. utca 72. szám elé ért, amikor jobbról balra, a parkoló kocsik közül elé lépett a panaszos testvére. Ezt észlelve balra húzta a kormányt és fékezett, majd amikor a panaszos testvérével egy vonalba ért, egy koppanást hallott, és becsukódtak az autó tükrei. Erre a hangra azt hitte, hogy a panaszos testvére ököllel megütötte a kocsiját, ezért nem állt meg, mert félt a fiúktól, de körülbelül 100 méter múlva megállt és ott várta meg az első rendőrautót. Amikor kilépett elé a panaszos testvére, a keze fent volt, mintha meg akarta volna őt állítani. Ahogy elhaladt mellette, azt még látta, hogy a panaszos testvére állva maradt, nem esett el. Ezt követően már csak a rendőrökkel ment vissza.

b) A panaszos és testvére olyan tartalmú nyilatkozatot tett a helyszínen, hogy vallomást nem kívánnak tenni, vallomásukat később, védő jelenlétében teszik meg.

8) A BRFK KLFO vezetője 2014. február 10-én az alábbiakról tájékoztatta a BRFK Hivatalának vezetőjét. A Testület átirata alapján a főosztályvezető a panaszüggyel összefüggésben kivizsgálást folytatott le és az alábbiakat állapította meg.

(A Testület kizárólag az eddigi jelentésekben nem szereplő, új információkat ismerteti.)

A beszerzett adatok alapján mind Z. M., mind a panaszos értesítette a rendőrséget.

A közlekedési eseményt a BRFK Tevékenység Irányítási Központ Forgalmirányító Központja jelezte a KLFO irányába, 2013. december 10. napján 14 óra 30 perckor. A kivizsgálás a baleset körülményeire nézve a jegyzőkönyv tartalmát ismerteti. A KLFO részéről G. Cs. r. főtörzsőrmester és F. J. r. törzsőrmester helyszínelők kerültek küldésre, akik a helyszínre érkezésüket követően 15 órakor kezdték meg a helyszíni eljárást. Az esemény helyszínét az illetékes rendőrkapitányság járőre, B. B. r. főtörzsőrmester biztosította. A balesethelyszínelők a helyszíni eljárást 16 órakor fejezték be.

A helyszíni eljárás során Z. M.-et szóban és írásban hallgatták meg, a panaszos és testvére írásban nem kívántak nyilatkozni, szóbeli nyilatkozatuk, illetve helyszíni bemutatásuk a jelentésben, helyszínrajzon és fényképfelvételeken került rögzítésre.

A helyszíni eljárás során, illetve azt követően az eseménnyel érintett személyekkel kapcsolatban az eljáró helyszínelők kényszerintézkedést nem hajtottak végre, így a panaszos későbbi – helyi szerv általi – előállításáról, annak jogalapjáról, okáról, végrehajtásának körülményeiről információval nem rendelkeznek.

A rendelkezésre álló dokumentumok alapján, a helyszíni eljárás során, a panaszos nem jelezte, hogy az intézkedés körülményei nem ideálisak családja, különösen két kisgyermeke számára, így ezzel kapcsolatban tett bármilyen intézkedésről nem áll rendelkezésre információ.

A helyszíni eljárás során beszerzett adatok alapján – minden kétséget kizáró módon – a felek egyike részéről sem lehetett közlekedési bűncselekmény gyanúját megállapítani. A személygépkocsi B. M. (a panaszos testvére) testével történő érintkezése képezte a helyszínelés fő tárgyát, Z. M. az elsődleges információk alapján a helyszíni eljárásban feltételezett okozóként szerepelt. Az elmondások, illetve a bemutatások ellentmondásaira figyelemmel a balesetben részesekkel szemben kényszerintézkedés nem volt indokolt, illetve szükséges.

A helyszíni eljárás során beszerzett adatok alapján – mivel a feljelentés alapján a nyomozás elrendeléséről, illetőleg a feljelentés elutasításáról megnyugtatóan nem lehetett állást foglalni – a Be. 172/A §. (1) bekezdés alapján feljelentés kiegészítését rendelték el.

A panaszos testvére a meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a panaszos gyalogosan elindult az úttest szélén, a tőlük 100-150 méter távolságra parkoló Z. M. által vezetett gépjármű irányába. Hogy lássa, pontosan mi történik, az úttest közepére kiállt és onnan figyelte őket. A gépjárművel Z. M. elindult, körülbelül 50 km/h sebességgel közeledett a panaszos felé, aki nem állt félre, hanem azt várta, hogy a gépjárművel Z. M. megálljon. Z. M. a gépjárművel balra tért ki, ő pedig a gépjármű jobb oldala felé lépett ki. Az elhaladó gépjármű jobb oldali tükre B. M. derekát ütötte meg, amitől nem esett el, csak kibillent az egyensúlyából. A panaszos testvére elmondta, hogy a gépjármű vezetőjének a szándéka a helyszín elhagyása volt, nem pedig az ő veszélyeztetése, elütése. A panaszos meghallgatása során megerősítette a fent elmondottakat. A feljelentés kiegészítése során beszerzett adatok alapján közlekedési bűncselekmény gyanúját nem lehetett megállapítani, így 2014. év január 8. napján a feljelentés elutasításáról határoztak.

Az eseménnyel kapcsolatban az intézkedő rendőröket meghallgatni a főosztályvezető nem tudta, mivel G. Cs. r. főtörzsőrmester vezénylés alapján szaktanfolyamon vesz részt, míg F. J. r. törzsőrmester 2014. február 12. napján lép szolgálatba. A kivizsgálás során így a helyszíni eljárás dokumentációja alapján került sor megállapításokra.

A parancsnoki kivizsgálás során – a rendelkezésre álló adatok alapján – megállapították, hogy a helyszíni eljárás lefolytatására közlekedési esemény kapcsán, a vonatkozó normák rendelkezéseinek betartása mellett, jog- és szakszerűen került sor, a panaszban megfogalmazott, sérelmezett intézkedéseket nem a Közlekedésrendészeti Főosztály beosztottai hajtották végre.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv., és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló

30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes és részrehajlásmentes eljáráshoz fűződő alapvető jogát, az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként a rendőrök intézkedési kötelezettségét vonta vizsgálatának körébe.

A Testület utal a rendőrt terhelő intézkedési kötelezettségre, amelyet az Rtv. 13. §-a szabályoz. Eszerint: a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

A beadvány szerint a panaszos miután Z. M. majdnem elütötte a testvérét, értesítette a rendőrséget, ahol bejelentette a gázolási kísérlet tényét, megadta a veszélyeztető személy nevét és autójának típusát, és azt, hogy Z. M. – a lehetséges sérültet hátrahagyva – elhagyta a helyszínt.

Az illetékes rendőrkapitányság vezetőjének átirata szerint a Központi Ügyelet felé az ügyben érintett Z. M. tett lakossági bejelentést, és kért rendőri intézkedést. A felvett és rendelkezésre bocsátott küldési napló szerint „a * számú helyen a bejelentő albérlői most költöznek ki és a kábeleket letéplik, és szétverik az ajtaját.”

A BRFK KLFO vezetője átiratában úgy nyilatkozott, hogy a beszerzett adatok alapján mind Z. M., mind a panaszos értesítette a rendőrséget; és a közlekedési eseményt a BRFK Tevékenység Irányítási Központ Forgalmirányító Központja jelezte irányukba, 2013. december 10. napján 14 óra 30 perckor.

A Testület szerint mindkét bejelentésben közöltek (szabálysértés, illetve bűncselekmény gyanúja) alapján nyilvánvalóan felmerült, hogy a megjelölt helyszínen további intézkedéseket (helyszínelés, felek meghallgatása stb.) szükséges foganatosítani, ezért a bejelentés alapján a rendőrségnek intézkedési kötelezettsége keletkezett.

2) A panaszos kifogásolta, hogy az intézkedés során előállították.

A beadvány szerint a panaszost előállították a BRFK * kerületi Rendőrkapitányságára, ahol körülbelül 1 órát töltött a fogdában, majd szabadon távozhatott, de tájékoztatták, hogy egy későbbi időpontban még behívják. A panasz szerint a rendőrök azt sem mondták el a panaszosnak, hogy miért állították elő.

a) A rendőrségi iratok szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdésének b) pontja alapján állították elő. Az idézett rendelkezés szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható.

Az intézkedés napján kelt rendőri dokumentumok nem jelölnék meg konkrét bűncselekményt, [csak hivatkoznak az Rtv. 33. (2) b) pontjára], a kiegészítő jelentés hivatkozik arra, hogy a panaszost garázdaság elkövetésének gyanúja miatt állították elő.

A Btk. a garázdaság tényállását a 339. § alatt részletezi, e szerint: „Aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő”.

Ezen a ponton a Testület fontosnak tartja, hogy utaljon töretlen gyakorlatára, amely szerint az intézkedés alapjául szolgáló jogellenes cselekmény – akár szabálysértés, akár bűncselekmény – tényállásszerűségét kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálhatja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis a Testület nem veheti át a büntetőügyben eljáró, illetőleg a szabálysértési hatóságok szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését – olyan esetekben, amikor a rendőrség az intézkedés alapjaként bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára hivatkozik –, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján olyan esetekben, amikor a rendőrség valamely intézkedést vagy intézkedés-sorozatot azzal indokol, hogy azt az érintett által vélhetően elkövetett bűncselekmény vagy szabálysértés alapozta meg, a Testület azt vizsgálja (az érintett vétkességének kérdésében való állásfoglalás nélkül), hogy a bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének az adott intézkedéshez szükséges fokú gyanúja fennállt-e.

A Testület meglátása szerint az előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentésből kiolvasható, hogy ellentmondás volt tapasztalható a panaszos és a tulajdonos állítása közt tekintetben, hogy pontosan mikor került sor arra a cselekményre, amely miatt a panaszost előállították. A panaszbeadvány szerint miután a tulajdonos többször is közölte vele, hogy nem adja vissza –a panaszos szerint jogosan járó– kaució összegét, elhagyta az ingatlan területét, és a panaszos ekkor a helyzet tehetetlensége felett érzett dűhe miatt a kocsit után rúgott, érintve a kocsiajtót, aminek következtében a cipőjének gumija kézzel eltávolítható, felületi nyomot hagyott.

A rendőri jelentés ezzel szemben azt rögzítette, hogy a tulajdonos a kaució miatti vitát követően elhajtott a helyszínről, mert a panaszos azzal fenyegetőzött, hogy kárt tesz a lakásában. E fenyegetés miatt a tulajdonos értesítette a rendőrséget, visszament a helyszín közelébe. A panaszos miután észlelte a közelben álló kocsit, gyalogosan elindult Z. M. felé, ezért ő a panaszostól tartva, elindult a kocsijárával, és a mellé érő panaszos egy alkalommal az autó ajtajába rúgott. (Ezt követően került sor a másik, közlekedési incidensre, amely jelen állásfoglalásnak nem képezi szorosan a tárgyát.)

A Testület megjegyzi, hogy a Közlekedésrendészeti Főosztály munkatársai által valamivel később felvett jegyzőkönyvben Z. M. (már) a panaszos előadásával egyezően adta elő a történeteket. (Az elsődleges jelentés szerint a panaszos elismerte, hogy felindulásból valóban az autó után rúgott, mert bosszantotta, hogy a tulajdonos nem hallgatta meg a kaucióval kapcsolatban, azonban a jelentés nem tér ki rá, hogy ez pontosan mikor történt, csupán Z. M. elmondását rögzítette e tekintetben.) A Testület álláspontja szerint az elsődlegesen intézkedő

rendőrök ezt az ellentmondást nem tisztázták kellően, azonban e körülményre az előállítás arányosságának megítélésénél volt tekintettel a Testület.

A Testület álláspontja szerint– noha az intézkedő rendőrök egyes kérdéseket nem tisztáztak kellő alapossággal– a rendőrségi iratokban részletezett körülmények alapján a panaszossal szemben a bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatti előállításhoz szükséges mértékű *egyszerű gyanúja* fennállt.

A fentiek alapján a Testület arra az álláspontra helyezkedett, hogy az előállítás jogalapja tekintetében a panaszos személyi szabadsághoz való jogát nem érte sérelem.

b) Mivel a Testület az előállítás jogalapját megfelelőnek találta, a továbbiakban azt vizsgálta, hogy az intézkedés megfelelt-e az arányosság követelményének. Az Rtv. 15. §-a szerint ugyanis a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdése funkcióját tekintve a rendőri mérlegelésnek ad teret. A bekezdés imént idézett a) pontja lehetőséget biztosít az intézkedő rendőr számára az előállítás foganatosítására, ugyanakkor – ellentétben az ugyanezen szakasz (1) bekezdésében felsorolt esetekkel – nem teszi azt kötelezővé. Azonban a mérlegelés lehetősége sem korlátlan – a Testület töretlen gyakorlata szerint a mérlegelés akkor állja ki a jogszerűség próbáját, ha az megfelel az Rtv. 15. §-ában rögzített arányossági kritériumnak, tehát nem okoz olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. A fentiekből kiindulva, a jogalap megléte önmagában nem teszi a rendőri intézkedést jogszerűvé. Amennyiben az arányosság követelménye nem érvényesül, úgy a megfelelő jogalap megléte mellett is jogszerűtlenné válik az intézkedés.

Az arányosság megítélésekor a Testületnek tehát azt kellett figyelembe vennie, hogy volt-e az előállításnak olyan célja, amely csak a szabadság korlátozásával volt elérhető.

A Testület erre a kérdésre nemmel felelt, a következő indokok alapján.

Az intézkedő rendőrök nem adtak részletesebb indoklást, hogy mely szempontok miatt döntöttek a panaszos előállítására mellett, csupán tényként rögzítették, hogy arra bűncselekmény gyanúja miatt került sor, illetve a kiegészítő jelentés szerint az előállítást az indokolta, hogy a panaszos a helyszínen elismerte a vétség elkövetését, ezért került sor az előállítására.

A Testület álláspontja szerint a helyszínen tapasztaltak, a cselekmény tárgyi súlya és jellege önmagában sem tette indokolttá a panaszos előállítását, különös tekintettel arra, hogy az incidens helyszínének és időpontjának – fentiekben már részletezett – tisztázatlansága folytán maga a cselekmény jogi minősítése is kérdéses volt. (A garázdaság megvalósulásának

feltétele, hogy az alkalmas legyen riadalom, vagy megbotránkozás keltésére, tehát olyan helyszínen kell bekövetkeznie, ahol *reális esélye* van annak, hogy azt mások is észleljék.) .

A szóban forgó cselekmény – amely egyébként dokumentáltan sem anyagi kárt, sem sérülést nem okozott – jellege miatt a panaszos szabadon hagyása esetén sem állt fenn annak a veszélye, hogy a panaszos tárgyi bizonyítékokat semmisíthet meg, vagy rejthet el, illetve társaival sem beszélhetett össze. A konkrét esetben még az eljárási határidők szorosságáról sem beszélhetünk, ami például egy szabálysértési eljárás azonnali lefolytatása esetén indokolhatja a panaszos előállítását. A rendőri jelentések nem számoltak be arról sem, hogy a panaszos az intézkedés során ellenszegülő magatartást tanúsított volna, magatartásából támadási, szökési, ellenszegülési szándéokra következtetni nem lehetett (éppen ezért bilincselésre sem került sor), így a Testület álláspontja szerint semmilyen körülmény nem utalt arra, hogy a panaszos az intézkedés eredményes befejezését bármilyen módon megnehezítette volna.

Fentiek okán a Testület álláspontja szerint volt olyan más, kisebb jogkorlátozással járó eszköz, nevezetesen a panaszos későbbi időben történő meghallgatása, (hiszen a panaszos személyi adatai az igazoltatása folytán rendelkezésre álltak) amely az intézkedés eredményességét biztosíthatta volna.

Az előállítást a Testület mindezek alapján aránytalannak találta, ezért megállapította, hogy az sértette a panaszos személyes szabadsághoz való alapvető jogát.

c) A Testület azt is vizsgálta, hogy az előállítás időtartama arányban volt-e az elérni kívánt céllal.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

A rendelkezésre álló információk szerint a panaszos előállítása 13 óra 35 perctől 17 óra 15 percig tartott, ezen belül a helyszínelés lezárultát követően 16 óra 12 perckor helyezték el az előállító egységben, a vonatkozó nyilvántartás szerint. A Testület azon kérdésére, hogy tételesen milyen eljárási cselekményeket fogantatosítottak, a rendőrség úgy reagált, hogy a panaszos kihallgatására nem került sor, és a leterheltségük miatt arra belátható időn belül nem is került volna sor, ezért a csoportvezető a panaszos szabadítása mellett döntött.

Megállapítható tehát, hogy a panaszos ügyében érdemi eljárási cselekmény egyáltalán nem történt. Korábbi [pl. a304/2009. (X. 14.) számú] állásfoglalásaiban a Testület kimondta, hogy a rendőrség nem hivatkozhat alappal saját leterheltségére, munkaszervezési nehézségeire az állampolgárok alapvető jogaival összefüggő kötelezettségei teljesítése során. Az állam intézményvédelmi kötelezettsége ugyanis azt jelenti, hogy az állami szerveknek nem csupán tartózkodniuk kell egyes alapjogok megsértéséről, indokolatlan korlátozásától, hanem pozitív kötelezettségük áll fent arra nézve, hogy e jogok zavartalan gyakorlását biztosítsák.

Az országos rendőrfőkapitány 29000-105/375-12/2009. RP. számú határozatában osztotta a Testület 304/2009. (X. 14.) számú állásfoglalásában kifejtetteket, miszerint a rendőrségi kapacitás, feladatelosztás, esetleges (pillanatnyi, átmeneti vagy tartós) létszámhiány nem vehető az alapjogsérelem mérlegelése kapcsán figyelembe. A Testület az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a panaszos alapjog-korlátozásának jogszerűségét vizsgálja, annak kapcsán tesz megállapításokat, és alapjogsértés észlelése esetén nem lehet figyelemmel arra, hogy ez milyen szerv, személy, esetlegesen kimenthető („fel nem róható”) magatartására vezethető vissza. Az országos rendőrfőkapitány hivatkozott, a Testület álláspontját elfogadó határozatában kifejezetten rögzíti, hogy a „rendőrségen belül kialakított feladat- és hatásköri rendszer, továbbá esetleges szervezési hiányosságok hátrányos következményeit nem viselheti” az érintett állampolgár, és hogy az „állampolgárok jogos igénye, hogy ésszerű határidőn belül a Rendőrség a törvényben előírt kötelezettségét teljesítse”.

A Testület a fentiek alapján nem fogadta el rendőrségi iratokban szereplő kimentést, és kimondta, hogy az aránytalan előállítással okozott jogsérelmet tovább súlyosbította az a tény, hogy a panaszos előállítása során a rendőrségen érdemi eljárási cselekményt nem foganatosítottak. A Testület ezért arra a megállapításra jutott, hogy **az előállítás időtartama miatt is sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga.**

d) A Testület majd azt vizsgálta, hogy tájékoztatták-e a panaszost az előállítás okáról.

Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése kimondja, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.

A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrség az Rtv. 33. § (4) bekezdését figyelmen kívül hagyva nem adott neki tájékoztatást az előállítás indokáról, nem is közölték vele, hogy mivel vádolják.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés megjegyzi, hogy az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról tájékoztatták a panaszost, illetve a Testület kérdéseit megválaszolva a rendőrség úgy nyilatkozott, hogy a panaszost tájékoztatták arról, hogy garázdaság elkövetésének gyanúja miatt állítják elő, amely közlést a panaszos tudomásul vett.

Mivel a rendőrkapitányság által megküldött iratcsomagnak az előállítás időtartamáról készült igazolás sajnálatos módon nem képezte részét, így egyéb olyan dokumentum, ami a kérdés megítélésénél, és a fenti ellentmondás feloldásánál esetleg támpontul szolgálhatott volna, nem állt a Testület rendelkezésére.

A Testület megállapítása szerint az előállítás okáról való tájékoztatás a rendőrkapitányság és a panaszos előadása közötti ellentmondást megtörténtét a csatolt

iratok alapján nem lehet feloldani, többek között mivel az erre alkalmas előállításról készült igazolás nem képezte a rendőrségi iratok részét. Mindezek alapján a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.

3) A panaszbeadványt a Testület a részrehajlás-mentes eljárás követelményének az érvényesülése szempontjából is indokoltnak tartotta vizsgálni.

A panaszos beadványában utal rá, hogy a rendőrök a vita másik résztvevőjével szemben nem intézkedtek megfelelően, a tulajdonostól a panaszos tudomása szerint tőle nyilatkozatot nem kértek. A tulajdonos a helyszínelés ideje alatt csak félrevonultan várakozott és telefonált a többórás procedúra alatt, elő sem állították, pedig egy cserbenhagyásos gázolási kísérlet elkövetője volt, nem beszélve a valótlan állításairól, amivel kihívta a rendőröket.

A r. főtörzsőrmester jelentésében a Testület kérdésre úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés alá vont személyeket nem ismeri, velük kapcsolatban nem áll, velük szemben elfogultság és részrehajlás nélkül intézkedett.

A részrehajlás-mentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A Testület megállapítása szerint önmagában az a körülmény, hogy a rendőrök egy másik személyt nem állítottak elő, nem alkalmas arra, hogy a panaszos alapjogának sérelmét eredményezze. A Közlekedésrendészeti Főosztály állományába tartozó rendőr mérlegelés alapján úgy ítélte meg a helyzetet, hogy a felek egymásnak ellentmondó állításai miatt szükségtelen Z. M. előállítása, mert a felek állításai közti ellentmondás később sem lett volna feloldható.

A Testület megvizsgálta ezért az intézkedés egyéb körülményeit. A rendőrök mindkét felet meghallgatták, külön-külön, majd a helyszínen történtek tisztázása érdekében további rendőri erőt hívtak a helyszínre. A rendőrök mindkét felet nyilatkoztatták az esetről, amely során Z. M. úgy döntött, hogy az esettel („közúti veszélyeztetés”) kapcsolatban nyilatkozik. A panaszost és testvérét is nyilatkoztatták, akik azt választották, hogy később, védőjük jelenlétében nyilatkoznak. Az intézkedő rendőrök a helyszínen tartózkodó tanúkat is meghallgatták, nyilatkozataikat szintén feltüntették jelentéseikben.

Mindezek alapján a Testület a vizsgálata során nem tudott feltárni olyan körülményt, ami a rendőri intézkedés részrehajló voltát támasztotta volna alá.

Mindezek okán Testület úgy foglalt állást, hogy az intézkedés nem ütközött a részrehajlás Rtv. 13. §-ában foglalt tilalma, és ezáltal a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga és az az egyenlő bánásmód követelménye nem sérült.

Ugyanakkor a Testület a következőket kívánja megjegyezni. A Testület álláspontja szerint az intézkedési kötelezettség teljesítésének jelen helyzetben arra kellett kiterjednie, hogy a bejelentésre a rendőrök a helyszínen megjelenjenek, a feleket igazoltassák, a tényállásról tájékozódjanak, és alapos tájékoztatást nyújtsanak a jogi lehetőségeket illetően. Az intézkedő rendőr azonban jelentésében nem tett róla említést, hogy a bejelentésben foglalt állítások („az

albérlők a lakásban kábeleket tépnek”) megfelelnek-e a valóságnak, erre nézve nyilatkoztatta-e Z. M.-et. A Testület szerint a bejelentő jóhiszemősége az esettel kapcsolatban erősen megkérdőjelezhető, és a Testület osztja a panaszos azon álláspontját, hogy felmerült a valótlan bejelentés gyanúja. Ugyanakkor a Testület szerint azzal, hogy a rendőrség nem folytatott le a bejelentővel szemben egy esetleges szabálysértési eljárást, a panaszos alapvető jogai nem sérültek, és a részrehajlást sem támasztja alá.

4) A Testület végezetül megvizsgálta az intézkedés egyéb, panaszos által kifogásolt körülményeit.

A panaszos sérelmezte, hogy két kisgyermek több mint 2,5 órája az utcán és az autóban, +5°C körüli hőmérsékletben várakoztak étlen-szomjan, WC-zési lehetőség nélkül, (mivel a lakásba már nem mehettek vissza), illetve a helyszínt sem hagyhatták el, hiszen a rendőrök elvették az igazolványaikat.

Annak ellenére, hogy a panaszos által felsorolt panaszelemek egy része a gyermekeinek alapvető jogait érintette, a gyermekek kora és a szoros összefüggés okán a Testület lefolytatta a vizsgálatát.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése kimondja, hogy a rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Ezen, általános segítségnyújtási kötelezettséget rögzítő passzusokon túl az Rtv. 17. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a rendőrség a feladatának ellátása során a testi épséghez, a személyes szabadsághoz, a magánlakás, a magántitok és a levéltitok sérthetetlenségéhez, a személyes adatokhoz, valamint a tulajdonhoz fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Fentiek mellett az Rtv. 24. § (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a feladatkörébe tartozó segítséget, illetőleg a hozzáférhető felvilágosítást megadni.

Az elsődleges intézkedést lebonyolító rendőr jelentése ezzel összefüggésben annyi információt tartalmaz, hogy a panaszos a helyszínen jelezte, hogy a kiskorú gyermekei a közeli gépkocsiban tartózkodnak, amire többször közölték vele, hogy a gyermekei, illetve édesanyja jelenlétére nincsen szükségük, ők onnan szabadon távozhatnak.

A Közlekedésrendészeti Főosztály által rendelkezésre bocsátott iratot a fenti panaszosi állításokkal kapcsolatban azt tartalmazzák, hogy a helyszíni eljárás során a panaszos nem jelezte, hogy az intézkedés körülményei nem ideálisak családja, különösen két kisgyermek számára, így ezzel kapcsolatban tett bármilyen intézkedésről nem áll rendelkezésre információ.

Amint az látható, a felek állításai közt ellentmondás húzódik, amely ellentmondás egyéb rendelkezésre álló bizonyíték hiányában nem oldható fel, **ezért a Testület az intézkedés körülményeivel kapcsolatos panaszosi kifogás kapcsán arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszos gyermekeinek emberi méltósághoz fűződő és személyi szabadsághoz való jogának sérelme nem megállapítható.**

IV.

A megvalósult alapjogsértés a Testület megítélése szerint elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2014. december 18.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
előadó testületi tag

Dr. Wildner Domonkos
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET